

HKS 17 Uddaksen kylän ranta

Suojelu- ja rauhoituspäätökset

Uddaksen alueella ei ole suojeltuja eikä rauhoitettuja kohteita. Kylän asuintontit eivät kuulu kansallisen kaupunkipuiston alueeseen.

Maanomistus

Katualue ja rannan puistovyöhyke ovat kaupungin omistuksessa.

Alueen luontotyypit

Tuoreet niityt, nuoret pensastot ja puustot sekä rantaruovikot.

Historia

Uddaksen edustalla oli satama 1600-luvulla, jolloin Porvoonjoki oli käynyt liian matalaksi suurille aluksille. Venäläiset kauppiat toivat viljaa kaupunkilaisille tähän satamaan vielä 1800-luvulla. Viljalasti soudettiin kaupunkiin pienemmillä veneillä.

Uddas on kuulunut Pepottin ja Gammelbackan kartanoiden maihin. Siellä oli 1700-luvulla yksi torppa, jonka mukaan Lapinniementie sai myöhemmin nimensä. 1800-luvun lopussa alueelle palstoitettiin muutama huvilatontti ja asuintila. Sodan jälkeen palstoitettiin yhteen kortteliin noin kymmenen pientä asutustilaa. Asemakaava laadittiin Leirintäalueelle vuonna 1982 ja Uddaksen asuinalueelle vuonna 1990.

Maiseman kehitys

Uddaksessa oli 1700-luvulla yksi torppa. Sen viljelykset levittäytyivät hienojakoisille maille. Rantaniityillä oli laitumia. Alueen poikki kulkee soraharju, jonka maa-aineksen vuoksi erottui havupuuvaltaisena alueena. Uddaksen niemen kärki sijoittuu harjun kärkeen ja on vanhastaan ollut laituripaikka.

Uddaksen rannoille tuli vähän lisää asutusta 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa huvila-asutuksen ja teollistumisen myötä. Pellot säilyivät viljelyksessä torpan ja pientilojen ympärillä. Uddaksentie, joka seuraa rantaa, rakennettiin 1900-luvun alkupuolella. Siltä oli vanhaa tilustietä pitkin yhteys Kokonniemen kansanpuistoon sekä pohjoiseen Porvoon sanatoriolle.

Sodan jälkeen rakentui metsään yksi kortteli rintamiestaloja. Leirintäalue sijoitettiin 1980-luvulla peltoalueelle. Lapinninienmen torpan ja Majbon huvilan läheltä otettiin soraa 1900-luvun puolivälissä. Alueelle laadittiin asemakaava vuonna 1990. Sen mukaan rakentui yli kolmekymmentä uutta omakotitaloa. Kaavoittamattomat pellot, rantaniityt ja rakentamattomat tontit alkoivat nopeasti metsittyä. Rannassa alkoi ruovikkoalue laajentua 1900-luvun puolella välissä.

2000-luvun alussa

Uddaksen rannassa on hyvin suosittu pyöräreitti. Se johtaa keskustasta Hamariin. Osa rantaniityistä on pidetty avoimina niittämällä ja niitä käytetään virkistykseen. Osa nuorista puustoista ja pensastoista on harvennettu puoliavoimeksi niityksi. Meri näkyy korkean

ruovikon takana vain muutamassa kohdassa, joissa avovesipintaa pidetään auki muutamia laitureita ja pientä kyläsatamaa varten. Asukkaat ovat hoitaneet ja rakentaneet kyläsataman. Tulva nousee rantaniityille vuosittain. Ruovikkoalue laajenee ja umpeutuu edelleen vähitellen. Uddaksen niemenkärjessä on omarantaisia tontteja.

Erityiset arvot

Uddaksen kylätien varressa on merkittävä pääulkoilureitti. Kylän ranta ja satama ovat kyläläisille sosiaalisesti merkittäviä.

Uhkatekijät, herkkyys ja mahdollisuudet

Ranta-alue vesirajan ja kadun välissä metsittyä umpeen, ellei rantaniityä hoideta. Metsittyminen on alkanut 1980-luvulla. Hoidolla ja ajoittaisin raivauksin on mahdollista ylläpitää puoliavoimia niittyjä, jossa on erikokoisia pensasryhmiä ja puita. Ne ovat linnustolle ja maiseman monimuotoisuuden kannalta arvokkaita. Tulva nousee ajoittain Uddaksen tielle asti.

Internetkyselyn toiveet käytöstä

Rantareittiä keskustan ja Hamarin välillä pidetään hienona ja tärkeänä. Rantaan toivotaan paikoitellen lisää avointa merimaisemaa sekä vesirajaan pääsyä. Koiran uittamismahdollisuus ilahduttaa monia koiran omistajia.

Asemakaava

Rantakaista on asemakaavassa puistoa. Rantareitti kulkee pääasiassa puistoalueella ja paikoin katualueella. Vesialueelle ei ole merkitty satamatoimintoja.

Käyttösuunnitelma ja rajoitukset

Ranta on virkistysaluetta, jonka käytössä on otettava huomioon pehmeä maaperä ja ajoittaiset tulvat. Pääulkoilureitti on Uddaksentien reunassa.

Hoidon tavoitteet

Hoidon tavoitteena on rannan viheralueella säilyttää linnustolle arvokasta puoliavoimia niittyä ja pyörätieltä näkyvyyttä vesialueelle.